

4. Шваб Л. І. Економіка підприємства: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Л. І. Шваб. – К.: Каравела, 2004. – 568 с.
5. Як відкрити ПП (приватного підприємця) в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: chp.com.ua/spravochnik/item/39272-y.

Радченко Оксана

к.е.н., с.н.с., п.н.с.

відділу фінансово-кредитної та податкової політики

ННЦ «Інститут аграрної економіки»,

м. Київ, Україна

ПЕРШІ НАСЛІДКИ ЗМІНИ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖПІДТРИМКИ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Держбюджет на 2017 рік [4] з пакетом нормативних актів формує нову політику державної підтримки аграрного сектору. Законом України Про внесення змін до Бюджетного кодексу України від 20.12.2016 року № 1789-VIII [3] визначено, що у 2017-2021 роках щорічний обсяг коштів Державного бюджету, які спрямовуються на підтримку сільськогосподарських товаровиробників, має становити не менше 1 % випуску продукції у сільському господарстві. При цьому, 20 % такої підтримки використовується сільськогосподарськими товаровиробниками для закупівлі у вітчизняних виробників сільськогосподарської техніки та обладнання (2017 рік – 10 %, 2018 рік – 15 %). Закон Про державну підтримку [5] доповнено розділом V¹ Державна підтримка виробників окремих видів сільськогосподарської продукції, де зазначено, які сільськогосподарські товаровиробники мають право на отримання бюджетної дотації. У ст. 20 Закону про Держбюджет [4] вказано, що у 2017 році розподіл бюджетної дотації для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції буде встановлено в автоматичному режимі, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику, на підставі даних Реєстру отримувачів бюджетної дотації пропорційно сумі вартості реалізованої продукції.

За даними Держказначейства [2] здійснено аналіз виконання видатків на аграрну сферу за два квартали 2017 року (табл. 1).

Таблиця 1

Стан виконання аграрних програм у Державному бюджеті за II квартали 2017 року, тис. грн

	План на 2017 рік	Виконано за II кв. 2017 року	%
1	2	3	4
Міністерство аграрної політики та продовольства України	9506,9	2526,1	26,57
<i>Апарат Міністерства аграрної політики та продовольства України</i>	<i>5816,0</i>	<i>1202,8</i>	<i>20,68</i>
Загальне керівництво та управління у сфері агропромислового комплексу	122,2	32,1	26,27
Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів	300,0	-	-
Дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами	123,9	62,3	50,28
Підвищення кваліфікації фахівців агропромислового комплексу	19,1	7,4	38,74
Ліквідація та екологічна реабілітація території підприємства «Солотвинський солерудник»	8,0	1,3	16,25
Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі	60,0	-	-
Витрати Аграрного фонду пов'язані з комплексом заходів державного цінового регулювання державного інтервенційного фонду	51,4	11,4	22,18
Організація і регулювання діяльності установ в системі агропромислового комплексу та забезпечення діяльності Аграрного фонду	111,9	41,2	36,82

Продовж. табл. 1

1	2	3	4
Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників	75,0	-	-
Державна підтримка галузі тваринництва	170,0	-	-
Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників	4774,3	1046,9	21,93

Джерело: Державне казначейство України [2].

Загальне виконання програм по апарату Міністерства аграрної політики та продовольства України склало 20,68%. Найвищий відсоток виконання планових показників досягнуто за програмою Дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки – 50,28%. Далі йдуть програми Підвищення кваліфікації фахівців агропромислового комплексу та Організація і регулювання діяльності установ в системі агропромислового комплексу та забезпечення діяльності Аграрного фонду, видатки на які сягнули понад 36%. Найголовніша програма бюджету 2017 Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників профінансована на 21,93%. А окремі із програм не отримували фінансування. Якщо взяти для порівняння 2016 рік, то виконання програм за видатками апарату за 2 квартали складало 24%, у 2015 – 9,6%, у 2014 – 28,9% відповідно.

Загалом, державна підтримка за сезонністю фінансування знаходиться в рамках тенденцій попередніх періодів, хоч сам механізм зазнав значних змін. Замість спецрежиму ПДВ сільськогосподарським товаровиробникам запропонували дотації в розмірі 5,8 млрд грн, але з відміною спецрежиму ПДВ аграрії втрачають 15-25 млрд грн щорічно (за динамікою акумуляції коштів ПДВ на спец рахунках сільгоспідприємств) [6].

Тому українські аграрії не вірять у можливість отримання дотацій на підтримку сільського господарства від держави, про що свідчать результати опитування, проведеного Всеукраїнською Аграрною Радою (ВАР) [1] серед представників аграрного бізнесу на профільних сайтах. Адже сьогодні база виплати для

підприємств виявляється заниженою через порядки ведення реєстру, розподілу дотацій і обміну інформацією між ДФС і Казначейством, які суперечать Податковому кодексу.

Окрім того, у ВАР, на період масової реалізації урожаю, повідомили [7], що тільки за тиждень до них звернулося понад тисячу аграріїв, які не можуть зареєструвати податкові накладні. Якщо так буде продовжуватися, під загрозою опиняться не тільки аграрні підприємства, а і трейдери, й переробники.

Таким чином, на фоні економічної нестабільності, зростання інфляції, невизначеності вектору економічного та сільськогосподарського розвитку задекларована у Законі про Державний бюджет і реалізована за перше півріччя 2017 року підтримка аграрного сектору є формальною і незначно впливає на його розвиток.

Список використаних джерел

1. Аграрії не вірять у можливість отримати дотації – ВАР [Електронний ресурс]. – URL: <http://agravery.com/uk/posts/show/agrarii-nevirat-u-mozlivist-otrimati-dotacii-var>.
2. Веб-портал Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – URL: treasury.gov.ua.
3. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 20 грудня 2016 року № 1789-VIII [Електронний ресурс]. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1789-19>.
4. Закон України «Про державний бюджет на 2017 рік» [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1801-19.
5. Закон України Про державну підтримку сільського господарства України [Електронний ресурс]. – URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15.
6. Сума ПДВ на спецрахунках агробізнесу за 2011-2016 роки [Електронний ресурс]. – URL: <https://agropolit.com/infographics/view/18>.
7. Аграрії можуть зупинити сільгоспроботи через проблеми зі сплатою ПДВ [Електронний ресурс]. – URL: <https://agropolit.com/news/5562-agrariyi-mojut-zupiniti-silgosproboti-cherez-problemi-zi-splatoyu-pdv>.